

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘/๒๕๕๓

วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ผู้บริโภคตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗

ศาลจังหวัดสงขลาส่งคำร้องของ นายอนันต์ จันทรัตน์ ผู้ร้องที่ ๑ นางลำจวน จันทรัตน์ ผู้ร้องที่ ๒ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ผู้ร้องทั้งสองเป็นผู้บริโภคตามมาตรา ๕๗ ย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย มิให้โจทก์เรียกดอกเบี้ยเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ผู้ร้องทั้งสองเป็นผู้บริโภคตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องได้ความว่า ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ ในคดีแพ่ง หมายเลขดำที่ ๑๗๔๘/๒๕๕๒ ฟ้อง ผู้ร้องที่ ๑ ผู้ร้องที่ ๒ และจำสิบเอก สมณิตย์ จันทะรัตน์ เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดสงขลาในข้อหา ผิดสัญญา บัญชีเดินสะพัด กู้เบิกเงินเกินบัญชี บังคับจำนอง ค้ำประกัน โดยให้ผู้ร้องทั้งสอง และจำสิบเอก สมณิตย์ จันทะรัตน์ ร่วมกันชำระหนี้แก่โจทก์เป็นเงิน จำนวน ๔,๖๖๕,๐๑๐.๗๖ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๘ ต่อปี ของต้นเงิน ๓,๓๓๘,๐๓๓.๓๖ บาท และดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๑,๖๕๗ บาท นับจากวันถัดจากวันฟ้องจนกว่า จะชำระหนี้เสร็จสิ้นแก่โจทก์

ผู้ร้องทั้งสอง ยื่นคำให้การปฏิเสธฟ้องของโจทก์ กับทั้งโต้แย้งว่าผู้ร้องทั้งสองเป็นผู้บริโภค ตามมาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายที่จะไม่ต้องชำระดอกเบี้ยในอัตรา สูงเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดให้แก่โจทก์ การที่โจทก์คิดอัตราดอกเบี้ยเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดต่อ ผู้ร้องทั้งสองซึ่งอยู่ในฐานะผู้บริโภคจะกระทำมิได้ ดอกเบี้ยที่เรียกเกินเป็นโมฆะ ศาลจะบังคับให้ผู้ร้อง ทั้งสองชำระแก่โจทก์มิได้ ผู้ร้องทั้งสองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลจังหวัดสงขลาออกการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ ชั่วคราวและส่งคำร้องของผู้ร้องทั้งสองมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยคือ ผู้ร้องทั้งสองเป็นผู้บริโภคตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคนำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค”

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ ได้วางหลักทั่วไปว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในฐานะเป็นผู้บริโภค บุคคลใดจะมีฐานะเป็นผู้บริโภคและได้รับความคุ้มครองสิทธิดังกล่าว หรือไม่ย่อมเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ รัฐธรรมนูญไม่ได้ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า บุคคลใดมีฐานะเป็นผู้บริโภคตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ หรือไม่ ประกอบกับศาลจังหวัดสงขลาส่งคำร้องของผู้ร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ซึ่ง มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย” ซึ่งหมายความว่าถ้าผู้ร้องทั้งสองเห็นว่าศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด และบทบัญญัตินั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ อันทำให้บทบัญญัตินั้นใช้บังคับไม่ได้ตามมาตรา ๖ ก็ให้ส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย แต่ตามคำร้องของผู้ร้องทั้งสองที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย นั้น มิได้โต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีตามคำร้อง นั้น ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญอันจะทำให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น เป็นอันใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ จึงไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของมาตรา ๒๖๔ ศาลรัฐธรรมนูญไม่อาจวินิจฉัยให้ได้

ด้วยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมา จึงมีคำสั่งให้ยกคำร้องของผู้ร้องทั้งสอง

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ